

BURDUR'DA BİR BAYRAMI DAHA GERİDE BIRAKTIK!

Bir bayramı daha geride bıraktık. Bayramın getirdiği sevinç, coşku ve birliktelik duyguları hala içimizi ısıtıyor. Ailemizle, dostlarımızla ve sevdiğimizle bir araya gelmenin mutluluğunu yaşadık. Paylaştığımız sofralar, ettiğimiz sohbetler ve yaşadığımız anılar, gelecekteki bayramlara dair umutlarımızı tazeledi. Bu özel günlerin güzelliğini kalbimizde taşıyarak, günlük hayatımıza geri dönüyoruz. Dileğimiz gelecek bayramlarda yine aynı coşku ve sevgiyle bir araya gelmek...

HUZURLU BAYRAM

Kurban Bayramı'nın birinci günü, Vali Türker Öksüz, Ulu Camide kılınan bayram namazı sonrasında vatandaşlarla bayramlaştı.

Namazın ardından cami içinde tek tek vatandaşlarla bayramlaşan Vali Öksüz, cami çıkışında yaptığı açıklamada bayramın bir-

lik, beraberlik ve dayanışma duygularını pekiştirdiğini vurguladı. Herkese sağlık ve huzur dolu bayramlar dileyen Öksüz, bayramın önemine değindi ve kurban kesmenin manevi anlamını belirtti. Ulu Cami avlusunda yapılan çorba ikramı sırasında konuşan Vali Öksüz, bayramların vuslat, birlik ve dayanışma zamanı olduğunu ifade etti. 2'DE

Vali Öksüz ve eşi Meral Öksüz'den Bayram ziyaretleri Çocukların bayram sevincine ortak oldular... 2'DE

Burdur Valiliği, Salda Gölü çevresinde yeni yol yapıldığı iddialarına karşı açıklama yaptı: Mevcut yol iyileştiriliyor.

Burdur Valiliği, son bir kaç gündür bayram tatilinde bazı sosyal medya platformları ve haber sitelerinde çıkan Salda Gölü çevresine yeni yol yapıldığı iddialarına ilişkin haberlerle ilgili daha önce benzer şekilde yol ile ilgili yapılan haberler üzerine 27 Ocak 2024 tarihinde bir açıklama yapmıştı. Valilik hesaplarından Salda Gölü ve yol ile ilgili haberler üzerine bu açıklama sosyal medya hesaplarından paylaşılarak yeniden hatırlatma yapıldı.

İşte Burdur Valiliği tarafından hatırlatma açıklaması ;

"Bölgede aykırı davranışlara kesinlikle izin verilmemektedir"

"2019 yılında Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilen Salda Gölü ve Çevresi üst düzeyde

çevre hassasiyeti gözetilerek korunmakta, bu kapsamda bölgede aykırı davranışlara kesinlikle izin verilmemektedir. Bazı sosyal medya platformları ve haber sitelerinde iddia edildiği üzere, Salda Gölü çevresinde yeni bir yol açılması söz konusu olmayıp, yapılan çalışma yıllardır bölge insanının ulaşımını sağlayan kullanılmakta olan mevcut yolun iyileştirilmesidir. Yeşilova İlçesi'ne bağlı Kayadibi Mahallesi ile Doğanbaba Köyü arasında bölge halkının yoğun olarak kullanmakta olduğu Salda Gölü kıyısı boyunca uzanan mevcut yolun platformunda daraltma/genişletme yapılmaksızın, zeminin bozulduğu lokasyonlarda platform genişliği korunarak güçlendirme ve iyileştirme yapılarak "paylaşımlı bisiklet yolu" olarak halkımızın kullanımına sunulmuştur. Bu konuda eksik bilgilerle, yanıltıcı paylaşımların yapılmasını ve yapılan gerçekten uzak maksatlı paylaşımların da dikkate alınmamasını önemle rica ederiz." ■ YENİ GÜN MEDYA

SÜLEYMAN DEMİREL'İN VEFATININ 9'UNCU YIL DÖNÜMÜ

8'DE

y9 yeni gün KONSEPT - TEMATİK SAYFALAR

ÇEVRE - İKLİM - SICAKLAR - KURAKLIK

Geride bıraktığımız Kurban Bayramı süresince, bayram tatilinde gündeme damgasını 'sıcaklar' vurdu. En çok 'sıcak havalar, iklim değişiklikleri, kuraklık tehlikesi' gibi konu başlıkları konuşuldu, medyada gazeteler, Tv'ler ve internet sitelerinde, sosyal medya mecralarında bu tür konu başlıkları geniş yer buldu. Bayram sonrası çıkardığımız ilk gazetede iç sayfaları 3, 4, 5 ve 6. sayfaları konsept - tematik sayfalar şeklinde kurgulayarak, kuraklık, iklim değişikliği, orman yangınları gibi konulara, özel dosyalara, çalışmalara ayırıyoruz...

YENİ GÜN

SICAKLIK AFETİ! Küresel kuraklık felaketi olacak mı?
Savaştan beter! Küresel gıda krizi yaşanabilir...

Kuraklığa dair, kötümser senaryolar!
MERA ALARM!

Bayram öncesi ve bayram tatilinde; 'SICAKLAR'

ORMAN YANGINLARIYLA MÜCADELE'DE ÜÇ TEMEL STRATEJİ

Yeşilova Orhaniye'de yıldırım yangını: Neyse ki can kaybı yok!

7'DE

Vali Öksüz, Kurban Bayramı'nda;

Vatandaşlarla bayramlaştı ve birlik mesajları verdi

Vali Türker Öksüz, Kurban Bayramı'nın birinci gününde, Ulu Camide kılınan bayram namazı sonrasında vatandaşlarla bir araya gelerek bayramlaştı.

Bayram namazının ardından cami içinde vatandaşlarla tek tek bayramlaşan Vali Öksüz, bayram sevincini paylaştı ve vatandaşların bayramını kutladı.

Vali Öksüz, cami çıkışında yaptığı açıklamada, bayramın birlik, beraberlik ve dayanışma duygularının pekişmesine vesile olduğu müstesna günler olduğunu belirterek, herkese sağlık ve huzur içerisinde mutlu bayramlar diledi.

Ulu Cami avlusunda çorba ikramı ile devam eden programda konuşan Vali Öksüz,

“Sevgili Burdurlu hemşerilerim Kurban Bayramımız mübarek olsun. Allaha niyazımız bugünde hem bu günlerin hem de gönüllerin devamlı bayram yeri gibi coşkulu olduğu bayram ortamı gibi sevgili ve sevgiyle dolu olduğu günler olmalıdır. Bayram günleri hepimizin bildiği gibi vuslatın, birliğin, dayanışmanın, tek ses olmanın, tek yürek olmanın yaşandığı önemli anlardır. Bizim bu bayram gününde besmeleyle kestiğimiz her kurban her sıkılan el, uzatılan her ikram, hasret akşamlarından sonra doğan her vuslat aslında birliğimizin harcıdır, dirliğimizin haysiyetidir diye düşünüyorum. Kurban yüce yaratıcımız Allah'a manen yakınlaşmanın, ruhen yakınlaşmanın çok önemli bir fırsatıdır.

Birbirimize daha yakın durmanın dayanışmanın, yardımlaşmanın simgesidir. Bugün bayramımız bir, doğamız bir bahtımız bir, kardeşliğimiz, barış ve vuslat ikliminin de olduğu bir gündür. Kestiğimiz kurbanların kalpten en derinden koparak gelen dua ve ibadetlerimizin kabul olduğu bir gündür. Kavuşmanın, kucaklaşmanın tebliği, dostluk ve kardeşliğinde bugün bir adresidir. Millet olmanın ve birlik içinde yaşamanda mübarek kaynağı olduğunu düşünüyoruz. Bizi millet yapan milleti eğilmez ve baş edilmez bir kudret haline getiren bayramların o yüksek fazileti ve esenliğidir. Bu kucaklaşma ve vuslat gününün, bu sevgi hoşgörüsü, umut, birlik ve beraberlik gününün kutlu olmasını diliyorum. Bütün milletimi-

zin, Burdurlu hemşerilerimin mübarek Kurban Bayramı'nı gönülden tebrik ediyorum. Bu vesile ile şehitlerimizi minnetle yad ediyorum. Gazilerimize sağlıklı huzurlu ömür diliyorum. Nice bayramlara erişmelerini temenni ediyorum” dedi.

Bayramlaşma programına başta Vali Türker Öksüz olmak üzere Milletvekili Prof. Dr. Adem Korkmaz, Garnizon Komutanı Tank Alb. Şengezer Şimşek, Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanı Musa Talih, İl Jandarma Komutanı J. Alb. Mustafa Güder, İl Emniyet Müdürü Ümit Bitirik, önceki dönem Burdur Milletvekili Bayram Özçelik, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Asım Ertılav, kurum müdürleri ve vatandaşlar katıldı.

(Kaynak: valilik basın)

Vali Türker Öksüz, eşi Meral Öksüz, “Burdur Engelsiz Yaşam, Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ve Hilmi Hafize Evin Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezini”ni ziyaret etti.

Vali Öksüz, eşi Meral Öksüz Hanımefendi ile birlikte Kurban Bayramı programı kapsamında Hilmi Hafize Evin Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezini'ni ve merkeze bağlı Askeriye Köyü'nde hizmet veren “Burdur Engelsiz Yaşam, Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi'ni” ziyaret etti.

Merkezde kalan büyüklerimizin bayramlarını tebrik eden Vali Öksüz, bir süre sohbet edip yakından ilgilendiği büyüklerimize sağlıklı ve uzun bir ömür geçirmelerini temenni etti. Ziyaret sırasında huzurevi sakinlerinden Mehmet Kaya amcamız kendi elleriyle yaptığı ahşap gemiyi Vali Öksüz'e hediye etti.

Vali Öksüz daha sonra merkeze bağlı Askeriye Köyü surları içinde hizmet veren “Burdur Engelsiz Yaşam, Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi'ni” ziyaret ederek, özel çocuklarımızın ve merkez çalışanlarının bayramını tebrik etti.

Gerçekleştirdikleri ziyarette merkezde kalan çocuklarımızla yakından ilgilenen Vali Öksüz ve Hanımefendi Öksüz, çocukların bayram sevinçlerini birlikte yaşadılar.

Vali Öksüz, programının devamında Aziz Şehidimiz Sıdkı Kara'nın ailesini evlerinde ziyaret ederek bayramlarını kutladı. Kıymetli şehit ailelerimizin her daim yanlarında olduklarını, kapılarının kendilerine her zaman açık olduğunu ifade eden Sn. Valimiz, ziyaret sırasında Şehidimizin babası İlhan Kara'nın Babalar Günü'nü kutlayarak, hediye takdiminde bulundu.

Vali Öksüz son olarak Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı hizmet veren Ay Işığı Çocuk Evi'ne ziyarette bulunarak çocukların bayram sevincine ortak oldu. Ziyaret sırasında çocuklarla keyifli vakit geçiren, bayram harçlığı veren Vali Öksüz ve Hanımefendi Öksüz, bir süre çocuklarla sohbet ederek, dersleriyle ilgili bilgiler aldılar.

Vali Türker Öksüz ve eşi Hanımefendi yaptıkları ziyarette İl Jandarma Komutanı J. Alb. Mustafa Güder, İl Emniyet Müdürü Ümit Bitirik, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Asım Ertılav ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Mustafa Çakır yer aldı. (Kaynak: valilik basın)

Vali Türker Öksüz ve eşi Meral Öksüz'den Bayram ziyareti

Çocukların bayram sevincine ortak oldular...

Yıl: 70 **yg yeni gün**

Kuruluş Tarihi: 1.09.1954 Pazar hariç süreli yerel yayın

20 Haziran 2024 Perşembe - Sayı: 21252

Kurucular:
Osman ŞAN - Muharrem TUNCEL

Sahibi: **Kürşat TUNCEL**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Şadiye ÜNAL**

İDARE YERİ ve DİZGİ - BASKI (Yeni Gün Tesisi)
Konak Mah. Uğuz Sok. No: 23/4 - BURDUR
Tel & Fax: 233 38 93

e-posta: info@burduryenigun.com

UETS (Elektronik tebligat adresi): 15345 - 43771 - 09430

Dağıtım: Burdur Turkuvaz Başbayii **Fiyatı: 4 TL.**

Tek Sütun cm. Resmi İlan: 140 TL.
Abone: 1 Yıllık 2.000 TL.

Gazetemiz, Basın ve Ahlâk İlkelerine uymaya söz vermiştir.

Geride bıraktığımız Kurban Bayrımı süresince, bayram tatilinde gündeme damgasını 'sıcaklar' vurdu. En çok 'sıcak havalar, iklim değişiklikleri, kuraklık tehlikesi' gibi konu başlıkları konuşuldu, medyada gazeteler, Tv'ler ve internet sitelerinde, sosyal medya mecralarında bu tür konu başlıkları geniş yer buldu. Bayram sonrası çıkardığımız ilk gazetede iç sayfaları 3, 4, 5 ve 6. sayfaları konsept - tematik sayfalar şeklinde kurgulayarak, kuraklık, iklim değişikliği, orman yangınları gibi konulara, özel dosyalara, çalışmalara ayırıyoruz...

YENİ GÜN

SICAKLIK AFETİ!

Küresel kuraklık felaketi olacak mı?

SICAKLIK AFETİ

Gündem; sıcaklar...

KÜRESEL KURAKLIK FELAKETİ OLACAK MI?

Sıcaklık afeti, küresel kuraklık felaketi olacak mı?

Haziran ayı ile sıcaklık değerlerindeki artış şimdiden kuraklık endişesi yaratmış durumda. Ocak ayından bu yana peş peşe sıcaklık rekorlarının kırıldığı Türkiye'de henüz yaz başında Büyük Menderes Nehri, yatağında kurumuş öbekler oluştu. Söke'ye bağlı Sarıkemer mevkiinde kuraklığın izleri açıkça görülürken, Edirne'deki Tunca Nehri'nden de endişe verici görüntüler yansıyor. Tunca Nehri'nin debisi de bir önceki yılın aynı dönemine göre 4 kat azalırken, Ağustos ayında su kıtlığı yaşanabileceği gündeme getirildi.

Sıcaklık artışının 2024 yılının başında, 1.5 derecenin altında kalma şansının yüzde 50 olması için kalan karbon bütçesinin yaklaşık 200 milyar ton yani mevcut emisyonların yaklaşık beş yıllık değeri kadar azaltılması gerekiyor.

SU KİTLİĞİ KAPIDA MI?

Uzmanlar yaz döneminde Türkiye'de de sıcaklık rekorları kırılacağını söylerken, DSİ eski yöneticisi Dursun Yıldız ise; "2023 yılında dünya genelinde ortalama sıcaklık değerlerinin sanayi öncesi döneme göre 1.5 derecelik eşiği

aştı. Bu tablo devam edecek olursa, geçen yazı mumla aranz. Özellikle yağmura dayalı tarım yapılan bölgeler zor durumda kalabilir. Sulu tarım yapılan havzalarda ise şimdiden tedbirler alınmalı" diye konuştu.

TARIM ÜRETİMİ ETKİLENİR

Eski Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Mustafa Öztürk ise; yaz döneminden endişeli olduğunun altını çizirken, şöyle konuştu: "Konya Havzası başta olmak üzere, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgesinde ciddi kuraklıktan etkilenecek yerler olacak. Havalanın ısınması ile buharlaşma oranı da artacağından Akdeniz, Konya, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde su kıtlığı yaşanabilir."

10 YILDA 1.19 DERECE

Öte yandan son iklim araştırmaları da gezegeni bekleyen risklere ışık tuttu. Leeds Üniversitesi tarafından yürütülen "Küresel İklim Değişikliği Göstergeleri"

araştırmasında insan kaynaklı küresel ısınmanın, kayıtların tutulmaya başlamasından bu yana her 10 yılda 0.26 derece arttığını ortaya koydu.

Raporda öne çıkan diğer başlıklar ise şöyle: "2013-2022 yılları arasında 53 gigaton karbondioksit ile rekor düzeyde yüksek yıllık ortalama sera gazı emisyonu gerçekleşti. 2023 yılında küresel yüzey sıcaklığı

Su kıtlığının en çok tarım arazilerindeki verimi düşüreceği belirtilmekte.

1850-1900 ortalamasının 1.43 derece üzerine çıkarken, bunun 1.31 derecesi insan kaynaklı ısınma nedeniyle oluştu. İnsan kaynaklı ısınma son on yılda 1.19 derece yükseldi."

DENİZ SUYU KAYNIYOR!

Dünya Meteoroloji Örgütü ve Copernicus İklim Değişikliği Servisi tarafından hazırlanan raporda ise Avrupa'da sıcaklıkların yılın 11 ayı boyunca ortalamasının üzerinde seyrettiğine dikkat çekilerek, şu bilgilere yer verildi: "2023'te ekstrem sıcaklık stresinin' görüldüğü rekor sayıda gün yaşanmıştır. Haziran ayında, İrlanda'nın batısında ve Birleşik Krallık civarındaki Atlantik Okyanusu, deniz yüzeyi sıcaklıklarının ortalamasının 5 derece üzerine kadar çıktığı, 'ekstrem' ve bazı bölgelerde 'ekstrem' olarak sınıflandırılan bir deniz sıcak hava dalgasından etkilenmiştir."

ALPLER ERİYOR!

"2023 yılında Avrupa nehir ağının üçte birinde nehir akışlarının 'yüksek' sel eşiğini aştığı, yüzde 16'sının ise 'şiddetli' sel eşiğini aştığı görülmüştür. Alpler'de 2023'te kış mevsiminde ortalamasının altında kar birikmesi ve yaz aylarında sıcak hava dalgalarından kaynaklanan şiddetli erime nedeniyle olağanüstü buzul buz kaybı yaşanmıştır. 2022 ve 2023 yılları arasında Alpler'deki buzullar kalan hacimlerinin yaklaşık yüzde 10'unu kaybetmiştir."

(mert.inan@haberglobal.com.tr - Web Özel)

Sıcaklık artışının 2024 yılının başında, 1.5 derecenin altında kalma şansının yüzde 50 olması için kalan karbon bütçesinin yaklaşık 200 milyar ton yani mevcut emisyonların yaklaşık beş yıllık değeri kadar azaltılması gerekiyor.

SAVAŞTAN BETER!

Kuraklık tehlikesi!

KÜRESEL GIDA KRİZİ YAŞANABİLİR

Son 2 yıldır dünya genelinde sıcaklık rekorlarının kırılması gıda krizi riskine de kapı aralmış durumda. Türkiye'yi de içine alan 'Akdeniz Havzası' ise; en riskli bölgelerin başında geliyor. Dünya Meteoroloji Örgütü tarafından yayınlanan Küresel İklimin Durumu Raporunda da yerküreyi tehdit edecek felakete açıkça dikkat çekiliyor.

2023 yılının verilerini kapsayan son raporda bir yıllık süreçte, okyanus suyu sıcaklıkları ve Antarktika'da deniz buzu kaybında rekor kırıldığı, aşırı hava olaylarının

Savaştan beter! Küresel gıda krizi yaşanabilir...

sosyo-ekonomik kalkınmayı baltaladığı belirtiliyor. Rapor da, son bir yılda ortalama sıcaklıkların tüm dünyada 1.4 derecenin üzerine çıktığı, okyanuslarda sıcak hava dalgalarının yaşandığı da aktarılıyor. Kasırgadan en çok etkilenen ülkelerin Yunanistan, Bulgaristan, Türkiye ve Libya olduğu belirtilirken, iklim krizine bağlı gıda krizinin ise, kaçınılmaz olduğu vurgulanıyor.

Türkiye, kuraklık ve sıcaklık artışından en çok etkilenen ülkelerin başında geliyor.

Rapordaki önemli ayrıntılardan biri de deniz yüzeyi sıcaklıklarına ilişkin veriler. Deniz suyu sıcaklıklarının, geçmiş yıllara kıyasla Nisan 2023'den bu yana rekor seviyeye ulaştığının altı çizilen raporda, Kuzey Atlantik'in doğusu, Meksika Körfezi, Karayipler, Kuzey Pasifik ve Güney Okyanusu'nun geniş alanlarında olağanüstü sıcaklıklar kaydedildiği belirtiliyor. Raporda ayrıca 1950'den bu yana kayıtlardaki en büyük buz kaybını yaşadığına dikkat çekilirken, şu saptamalar sıralanıyor:

"Antarktika'daki deniz buzu miktarı kayıtlara geçen en düşük seviyede. Kış sonunda Fransa ve Almanya'nın toplam büyüklüğüne eşit buzul eridi. 2023 yılı, 174 yıllık gözlemsel kayıtlardaki en sıcak yıl olurken, 2014-2023 ortalama küresel sıcaklık 1850-1900 ortalamasının 1.2 üzerinde gerçekleşti. Grönland Buz Tabakası kütle kaybetmeye devam etti."

Avrupa Alplerindeki buzullar aşırı bir erime mevsimi yaşadı. İsviçre'de buzullar son iki yılda kalan hacimlerinin yaklaşık yüzde 10'unu kaybetti. Batı Kuzey Amerika ise, 2023 yılında 2000-2019 dönemi için ölçülen oranlardan beş kat daha yüksek bir oranda rekor buzul kütle kaybına uğradı.

Daniel Akdeniz Kasırgası'nın aşırı yağışlarına bağlı sel felaketi Yunanistan, Bulgaristan, Türkiye ve Libya'yı etkiledi, özellikle Eylül ayında Libya'da ağır can kayıpları yaşandı. Kuzey Arjantin ve Uruguay'da Ocak'tan Ağustos'a kadar yağışlar ortalamasının yüzde 20 ile 50 altında kaldı, bu da ürün kayıplarına ve düşük su depolama seviyelerine yol açtı."

Öte yandan küresel iklim değişikliğinden en çok etkilenen ülkelerin başında gelen Türkiye için yakın gelecek öngörülerini de iç açıcı değil.

Öyle ki, 81 kentin 36'sı 'yüksek' ve 'çok yüksek' iklim riski altında bulunurken, araştırmalara göre en riskli şehirler ise Amasya, Tokat, Mersin, Kahramanmaraş, Kayseri, Muş ve Ağrı olarak sıralanıyor. Hem sıcaklık artışı hem kuraklık felaketine uğrayacak en riskli kentler ise İstanbul, Ankara, Kayseri, Mersin ve Gaziantep olarak öne çıkıyor.

Türkiye, 2030'da 1.213 milyon ton karbondioksit miktarını 695 milyon ton seviyesinde tutmayı ve 2053 yılında net sıfır salıma ulaşmayı taahhüt etti.

(mert.inan@haberglobal.com.tr - Web Özel)

Kuraklığa dair, kötümser senaryolar!

Kötümser senaryolar! Asya'da kuraklık ve açlık tehlikesi!

Kırmızı et fiyatlarının el yaktığı Türkiye'de iklim bilimcilerden gelen haberler de alarm zillerini çaldırıyor.

Yüksek fiyatların önümüzdeki yıllarda daha yüksek seyredebileceği belirtiliyor.

Sebebi ise önlemeyen kuraklık.

Araştırma yayınlayan iklim uzmanları Türkiye'nin de yer aldığı Batı Asya bölgesinde kuraklığın otlakları ve meraları son derece olumsuz etkilediğini belirterek, bu durumun en somut sonucunun ise süt ve et ürünlerinde artış olacağını kaydediyor.

"Gelecekteki Kuraklık Riski ve Avrasya Meralarında Hayvancılığın Adaptasyonu" adlı araştırma erişime açılırken, söz konusu çalışmada Avrasya bölgesi için 2031-2060 ve 2071-2100 yıllarını kapsayan tahminler üzerinde duruluyor.

DAHA DA KÖTÜLEŞECEK

Söz konusu çalışmada Türkiye'nin yanı sıra Çin, Japonya, Moğolistan, Almanya ve Fransa'dan iklim bilimciler yer aldı.

Araştırmada geleceğe yönelik kötümser senaryolar şu ifadelerle aktarıldı:

"Kuraklık riskinin ve kırılganlığın Avrasya meralarında büyüklük ve alan olarak artacağı, orta ve yüksek ısınma senaryolarında 2071-2100'de 2031-2060'a göre daha büyük artışlar olacağı öngörülüyor.

Batı Asya'da riskin artması, daha uzun ve yoğun kuraklıklardan ve kırılganlıktan kaynaklanırken, Orta ve Doğu Asya'daki yüksek risk esas olarak artan kırılganlıkla ilişkilidir; bu da kırılganlığın arttığı yerlerde genel riskin daha yüksek olduğunu gösterir.

Bu bulgular, gelecekteki kuraklıkların hayvan yemi kıtlığını daha da artırabileceğini ve hayvancılığı olumsuz yönde etkileyebileceğini gösteriyor."

Türkiye'nin özellikle doğu bölgelerindeki otlakların olumsuz etkileneceği belirtiliyor.

Kötümser senaryolar! Asya'da kuraklık ve açlık tehlikesi

Dünyada gıda fiyatlarındaki artış durdurulamazken bir kötü haber de iklim bilimcilerden geldi. Türkiye'nin de yer aldığı Batı Asya bölgesinde yapılan araştırmalar artan kuraklığın verimi yok ettiğini, tarım ve hayvancılığın risk altında olduğunu ortaya koydu.

Kuraklık korkutuyor! Hayvancılık olumsuz etkilenecek...

SU KAYNAĞI UYARISI

Asya'da tehlikenin yoğunlaştığı noktalarla ilgili bilgi verilen araştırmada Türkiye'nin doğusu, Kuzey İran, Doğu Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Güneybatı Moğolistan "kuraklığa yatkın bölgeler" olarak ifade edilerek şu bilgilere yer veriliyor: "İklim değişikliğinin tetiklediği su krizleri en önemli tehdit unsuru olacaktır. Bu nedenle su kaynaklarının korunması, modern su tasarrufu tekniklerinin yaygın olarak kullanılmasının desteklenmesi ve sağlanması, kuraklığa dayanıklı türlerin geliştirilmesi önem taşımaktadır."

HAYVANCILIK YAPANLAR AZALDI

Yağışlar ve kuraklıkla ilgili son yıllara ait verilerin sıralandığı araştırmada, ortaya çıkan vahim tabloya ek olarak "İklim veya çevre göçü nedeniyle hayvancılıkla uğraşanların sayısı yıldan yıla azalarak hayvancılığın gelecekteki sürdürülebilirliğini tehdit ediyor" deniliyor. Araştırmanın sonuç bölümünde ise şu ifadeler yer alıyor: "Sonuçlar, bölgedeki farklı ülkelerin ekolojik ve sosyoekonomik bağlarına uyarlanması gereken mera yönetimi için pratik çıkarımlara sahiptir. Mevcut geleneksel ekolojik bilgi, kuraklık riskine uyum sağlamak üzere desteklenebilir ve yönetim iyileştirmeleri, sosyal dönüşümler, kapasite geliştirme ve birden fazla paydaşa yönelik politika reformlarını içeren daha geniş bir uyum önlemleri dizisine yerleştirilebilir."

DALGALI SEYİR SÜRÜYOR

Öte yandan Türkiye'deki et fiyatlarında dalgalı seyir de devam ediyor. Üretici ve kasaplar, sürekli artan fiyatlar için her defasında artan maliyetlerle, hayvan varlığındaki azalmaya dikkat çekerken, Türkiye'nin büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığındaki düşüş de alarm veriyor. Son olarak kırmızı et fiyatındaki zamlardan sonra yurtdışından üç yük gemisi ile büyükbaş damızlık hayvan getirildiği öğrenilmişti.

(ertan.altan@haberglobal.com.tr - Web Özel)

MERA ALARMI!

Mera alarmı! Hayvancılığa darbe vurur...

Et fiyatları cep yakmaya devam ederken, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı da gün geçtikçe azalıyor. TÜİK'in verilerine göre son bir yılda, Türkiye'nin büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı toplam 73 milyon 472 binden, 69 milyon 106 bine geriledi.

Türkiye'nin kırmızı et ihtiyacını karşılayan hayvan sayısı bir yılda 4 milyon 365 bin azalırken, yakın gelecekte hayvancılık üretiminde ciddi düşüş ve kayıp riski de bulunuyor.

Hayvan varlığı ve hayvancılığın gerileme riskine ilişkin bir diğer önemli sorun da Türkiye'deki mera ve otlakların verimsizleşmesi.

Yapılan son bilimsel araştırmalarda Türkiye'nin içerisinde olduğu Avrasya bölgesinde milyonlarca insanın geçim kaynağı olan geleneksel hayvancılığın tehdit altında olduğu ortaya konulurken, küresel ısınmanın 3,6 derece ve üzerinde gerçekleştiği 2050 projeksiyonunda adeta felaketin yaşanacağı vurgulanıyor.

Köy üretimi modeline geçilmediği takdirde hayvan varlığının azalmaya devam edeceği ifade ediliyor.

YÜZDE 64'Ü BOZULDU

İstatistiklere göre; Türkiye'de 1.45 milyonu çayır, 13.1 milyonu mera olmak üzere toplam 14.6 milyon çayır mera

alanı bulunuyor.

Bölgeler bazında ise çayır ve mera oranının en yüksek olduğu yer yüzde 37.54 ile Doğu Anadolu Bölgesi. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ömer Lütfi Şen ise, kuraklık tehdidinin 420 milyondan fazla hayvanın beslenmesini ve hayvancılık yapan milyonlarca insanın geçimini sağlayan Avrasya otlaklarını tehdit ettiğini belirtiyor.

Türkiye meralarının yüzde 64'ünde verimsizleşme ve bozulma olduğunu sözlerine ekleyen Prof. Dr. Şen, "Kara alanlarının yüzde 40'ını oluşturan meralar, hayvan yemi temin etmenin yanı sıra bio-çeşitlilik sağlayan ve karbon depolayan önemli bir ekosistem" diyor.

YEM REZERVİ ARTTIRILMALI

Ekonomik ve sosyo-politik değişimler nedeniyle 1990lı yıllarda Türkiye'den Moğolistan'a kadar birçok ülkede, hayvan sayısında ciddi bir azalma gözlemlendiğini sözlerine ekleyen Prof. Dr. Şen, şu bilgileri aktarıyor:

"Mera verimliliğine yönelik kuraklık söz konusu olduğunda ise bütün senaryolar, riskin Avrasya genelinde

MERA ALARMI!

Hayvancılık, tehdit altında!

HAYVANCILIĞA DARBE VURUR

artacağı bir geleceğe işaret ediyor.

Çalışmanın bulgularına göre bu, yalnızca bir büyüklük artışı olmayacak, yüzde 60 civarında bir alansal artış da gerçekleşecek. Mera alanlarının yönetimi önem taşıyor. Bunların yanı sıra Türkiye'nin yem arzını ve rezervini de artırması gerekiyor.

Ayrıca erken uyarı, eylem ve hazırlık sisteminin yanı sıra sigorta ve yardım sistemini de güçlendirerek risk yönetimine ağırlık verilmesi önem taşıyor."

Otların korunmasına yönelik yeni programların hayata geçirilmesi önem taşıyor.

AİLE YETİŞTİRİCİLİĞİ ŞART KÖY ÜRETİMİ MODELİ

Türkiye Kasaplar Besiciler Et ve Et Ürünleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu Başkanı Osman Yardımcı hayvancılıkta verim artışı için aile yetiştiriciliğinin önemine dikkat çekerken, şunları söyledi:

"Köy üretimi dediğimiz modele dönüşmeden hayvan sayısı artmayacağı gibi, et ürünlerindeki fiyat artışını önüne geçilemez. Tıpkı geçmişte olduğu gibi her köylünün ahırında 7, 8 büyükbaş ile 30, 40 tane küçükbaş hayvanı olursa, sorun aşıllır. Bunun için devlet desteği gerekiyor."

(mert.inan@haberglobal.com.tr - Web Özel)

Otların korunmasına yönelik yeni programların hayata geçirilmesi önem taşıyor.

Köy üretimi modeline geçilmediği takdirde hayvan varlığının azalmaya devam edeceği ifade ediliyor.

Bayram öncesi ve bayram tatilinde; 'SICAKLAR'

GÜNDEM

Türkiye'de son 3 günde 66

milyon insan iklim

değişikliği kaynaklı aşırı

sıcaklara maruz kaldı

Türkiye'de bayram öncesi son 3 günde 66 milyon insan iklim değişikliği kaynaklı aşırı sıcaklara maruz kaldı!

Uluslararası araştırma kuruluşu Climate Central uzmanları, günlük yerel sıcaklık ilişkilendirme sistemleri İklim Değişim Endeksi (CSI) kapsamında, Kuzey Afrika, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu Akdeniz ve Orta Doğu ülkelerinde son günlerde görülen aşırı sıcaklar ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi analiz etti.

Fosil yakıt kullanımının yol açtığı iklim değişikliğinin günlük sıcaklık değerlerini nasıl değiştirdiğini ölçümleyen CSI'nin merkezi sıfır olarak alınıyor. Bir bölgedeki sıcaklık değeri için CSI seviyesinin sıfır olması, insan faaliyetlerinden kaynaklanan iklim değişikliğinin sıcaklık üzerinde tespit edilebilir bir etkisi olmadığını gösteriyor.

Pozitif CSI seviyeleri 1 ile 5, sıcaklıklarda iklim değişikliğinin tespit edilebilir etkisi olduğu anlamına geliyor. CSI 1 seviyesi, iklim değişikliğinin tespit edilebilir etkisi olduğu ve bu nedenle sıcaklığın 1,5 kat daha olası hale geldiğini gösteriyor. CSI 2 ve üstü seviyeler, sıcaklık olasılığının çarpan etkisinde arttığına işaret ediyor.

Climate Central'ın AA muhabiriyle paylaştığı analizine göre, Kuzey Afrika, Akdeniz ve Orta Doğu'da 11-13 Haziran tarihlerinde 290 milyon kişinin iklim değişikliğinden kaynaklanan anormal sıcaklara maruz kaldığı ve bu sıcaklık

değerlerine ulaşılmasının iklim değişikliği nedeniyle en az 5 kat olası hale geldiği tespit edildi.

Türkiye, Suudi Arabistan, Irak, Suriye, Türkmenistan, Cezayir, Mısır, Afganistan ve Yunanistan'ın birçok şehrinde maksimum sıcaklıkların 40 derece ve üzerine çıktığı görülürken, Bulgaristan'ın Sofya, Filibe ve Burgaz, Libya'nın Bengazi ve Misrata, Gazze Şeridi'nde Refah, İsrail'in Kudüs ve Tel Aviv, Yunanistan'ın Atina ve Selanik, Türkiye'nin Antalya ve İzmir şehirlerinde sıcaklıkların 30 ila 38 derece arasında seyrettiği ölçüldü.

Sıcaklıklar, mevsim normallerinin 2 ila 8 derece üzerinde seyrediyor

Sıcaklıkların, söz konusu bölgelerin büyük kısmında mevsim normallerinin 2 ila 8 derece üzerinde seyrettiği belirlendi.

Söz konusu dönemde sıcaklıklar İstanbul'da 11 Haziran'da maksimum değere ulaşarak 29,2 dereceyi gördü. İstanbul'da 11 Haziran'daki günlük sıcaklık değeri mevsim normallerinin 4,9 derece üzerinde ölçüldü.

Bursa'da 12 Haziran'da 34,1 dereceye çıkan sıcaklıklar, mevsim normallerinin 8 derece üzerinde kayıtlara geçti.

İzmir'de ise bugün (13 Haziran) günlük sıcaklık değerlerinin 39,7 ile mevsim normallerinin 9,6 derece üzerine çıkacağı tahmin edildi.

Diğer ülkelerden Basra'da sıcaklıkların bugün mevsim normallerinin 2,1 derece üstünde 46,2 dereceye ulaşacağı, Medine'de 44,4 dereceyi, Felluce'de 43,4 ve Bağdat'da 43,9 dereceyi, Kahire'de 41

dereceyi ve Kudüs'te 39,3 dereceyi bulacağı öngörüldü.

İklim değişikliğinin sıcaklıklara etkisi birçok bölgede en üst seviyede

Türkiye'nin batısı, Cezayir, Libya'nın batı ve güney kısımları, Bulgaristan, Kuzey Makedonya, Kıbrıs, Lübnan, Suriye, Suudi Arabistan, Umman, İran, Afganistan ve Türkmenistan'da 11-13 Haziran'daki sıcaklıkların, insan faaliyetlerinden kaynaklanan iklim değişikliğinin aşırı sıcaklıklar üzerindeki etkisinin en üst seviyede olduğunu gösteren CSI 5 seviyesinde olduğunu tespit edildi.

Türkiye'de 11-13 Haziran döneminde 66 milyon kişinin en az 1 gün CSI 5 seviyesinde aşırı sıcaklığa maruz kalmış olacağı tahmin edildi. Bir başka deyişle, bu 3 gün içinde Türkiye'de 66 milyon insan, iklim değişikliği nedeniyle 5 kat daha olası hale gelen anormal sıcaklıkları hissedecek.

Türkiye dahil birçok bölgede aşırı sıcakların daha uzun bir süre devam edebileceği öngörüldü.

Aşırı sıcakların yol açtığı endişeler

Climate Central analizine göre, aşırı sıcaklara bağlı olarak orman yangınlarına ilişkin endişeler artıyor. Özellikle Yunanistan bu açıdan riskli bölgelerden biri olarak görülürken, uzun sıcaklık dönemlerine maruz kalan diğer ülkeler için de orman yangını riski bulunuyor.

Aşırı sığağa maruz kalmanın bitkinlik ve felç gibi sığağa bağlı hastalıklara yol açabileceği, diyabet, kardiyovasküler hastalık, astım ve diğerleri altta yatan

rahatsızlıkları kötüleştirme riski de artıyor.

Anormal sıcaklıkların, Sahra Altı ve Kuzey Afrika ülkelerinden Libya, Tunus ve Cezayir gibi ülkelere sığınan göçmenleri daha kırılğan hale getirebileceği, Gazze Şeridi gibi çatışmaların yaşandığı bölgeleri etkileyebileceği belirtiliyor.

Orman yangını sezonu yüzde 20 daha uzun sürüyor

WWF Yunanistan Orman Yangınları Aksiyon Koordinatörü Elias Tziritis, AA muhabirine yaptığı açıklamada, iklim değişikliği nedeniyle orman yangınları döneminin arttığını belirterek, "Dünya çapında, orman yangınları dönemi yüzde 20 arttı. Bu, ya orman yangınlarının daha uzun bir döneme yayıldığı ya da orman yangını döneminde daha ciddi risklerle karşılaşılan günlerin sayısının arttığı anlamına geliyor." diye konuştu.

Dünyada 2021'de 9 milyon ve 2022'de 6 milyon hektar alanın yok olduğu bilgisini paylaşan Tziritis, bu kaybın büyük bir kısmının orman yangınlarından kaynaklandığını söyledi.

Tziritis, orman yangınlarıyla mücadele yatırımlarının değişmesi gerektiğinin altını çizerek, Akdeniz ülkelerinden örnek vererek, bu ülkelerde yatırımların yüzde 80'inin yangınları söndürmeye ve sadece yüzde 20'sinin yangınları önlemeye ayrıldığını anlattı.

Yangınları önleme ve söndürme yatırımlarının dengeli olması gerektiğini belirten Tziritis, yangınlarla mücadelede en önemli noktanın fosil yakıtlardan kaynaklanan karbon emisyonlarını azaltmak olduğunu sözlerine ekledi. (AA)

DÜNYA METEOROLOJİ ÖRGÜTÜ'NDEN KORKUTAN RAPOR
GELECEK 5 YIL YANACAĞIZ

Dünya Meteoroloji Örgütü'nden korkutan rapor: 5 yıl içinde sıcaklık rekoru bekleniyor

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), yıllık ortalama küresel sıcaklığın gelecek 5 yılın en az birinde geçici olarak sanayi öncesi dönem ortalamasının 1,5 santigrat derece üzerine çıkma ihtimalinin %80 olduğunu bildirdi. Bu, Paris Anlaşması'nda belirlenen küresel ısınma sınırının aşılması anlamına geliyor.

WMO ayrıca, gelecek 5 yıl içinde en az birinde yeni bir küresel sıcaklık rekoru kırılma olasılığının yüzde 86 olduğunu da açıkladı.

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), 2024-2028 yılları arasındaki küresel sıcaklık tahminlerine ilişkin raporunu açıkladı. Raporda, iklim değişikliğinin hızlandığı ve Paris Anlaşması'nda belirlenen 1,5 santigrat derece ısınma sınırı tehlikeye girdiği vurgulandı.

Raporda, iklim değişikliğine ilişkin Paris İklim Anlaşması'nda belirlenen ve on yıllar boyunca uzun vadeli sıcaklık artışlarının yaşanacağına işaret edilen senaryoya giderek yaklaşıldığı uyarısı yapıldı.

Raporda, 2024 ile 2028 arasındaki her yıl için küresel ortalama yüzeye yakın sıcaklığın, sanayi öncesi dönem taban çizgisinden 1,1 ila 1,9 derece daha yüksek olacağı tahmin edildiği kaydedildi.

SICAKLIK REKORU KIRILMA OLASILIĞI YÜZDE 86

Raporda, gelecek 5 yıldan en az birinde yeni bir sıcaklık rekoru kırılma olasılığının yüzde 86 olduğu belirtildi.

2024-2028 arasındaki 5 yıllık dönemin tamamı boyunca ortalama küresel sıcaklığın sanayi öncesi dönem ortalamasını 1,5 santigrat derece aşma olasılığının yüzde 47 olduğu vurgulandı.

Yıllık ortalama küresel sıcaklığın gelecek 5 yılın en az birinde geçici olarak sanayi öncesi dönem ortalamasının 1,5 santigrat derece üzerine çıkma ihtimalinin yüzde 80 olduğu da raporda yer aldı.

Raporda, Paris İklim Anlaşması kapsamında ülkelerin, uzun vadeli küresel ortalama yüzey sıcaklığını sanayi öncesi seviyelerin 2 santigrat derece altında tutmayı ve bu yüzyılın sonuna kadar bunu 1,5 santigrat derece ile sınırlandırma çabalarını sürdürmeyi kabul ettiği hatırlatıldı.

CİDDİ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

ETKİLERİNE VE AŞIRI HAVA KOŞULLARINA YOL AÇABİLİR

Raporda bilim insanlarının, 1,5 santigrat derece üzerindeki ısınmanın çok daha ciddi iklim değişikliği etkilerine ve aşırı hava koşullarına yol açma riski taşıdığı konusunda defalarca uyarı yaptığı da belirtildi.

Küresel ısınmanın mevcut seviyelerinde dahi yıkıcı iklim etkilerinin görüldüğünün altı çizilen raporda, bunlar arasında daha aşırı sıcak hava dalgaları, aşırı yağışlar, kuraklık, buz tabakalarında ve buzullarda azalma, deniz seviyesinin yükselmesi ile okyanusların ısınmasının hızlanmasının yer aldığı bildirildi.

Raporda, 2023'te küresel ortalama yüzeye yakın sıcaklığının, sanayi öncesi dönemin yaklaşık 1,45 santigrat derece üzerinde olduğu kaydedildi.

Uzun vadeli ısınmanın diğer faktörlerle bir araya gelmesi ve şu anda etkisi azalmakta olan El Nino hava olayıyla birlikte 2023'ün bugüne kadar kaydedilen en sıcak yıl olduğu hatırlatıldı.

(karar.com)

ORMAN YANGINLARIYLA MÜCADELE

GÜNDEM

Orman yangınlarıyla mücadelede "3 temel strateji"

Orman yangınlarıyla mücadelede "3 temel strateji"

AA muhabirinin OGM verilerinden derlediği bilgiye göre, Türkiye'de 23,1 milyon hektar ormanlık alan bulunuyor. OGM, bu alanların her türlü ormancılık faaliyetine konu edinilmesine ilişkin çalışmalar yürütüyor. Kurum, bu çalışmaların dışında, 12,5 milyon hektarlık "orman yangınlarına karşı hassas" alanın korunmasına ilişkin mücadele sürdürüyor. **Bakanlık, orman yangınlarıyla mücadele stratejisini üç temel adımda yürütüyor. Bu kapsamda "önleme", "söndürme" ve "yeniden ormanlaştırma" çalışmaları yapıyor.**

Önleme

Önleme amaçlı teknik çalışma kapsamında ise yangın önleme tesislerinin inşası gerçekleştiriliyor. Yerleşim yerleri veya tarım alanlarıyla ormanlar arasında yangına dayanıklı türlerle şeritler oluşturularak yerleşim yerlerinden veya tarım arazilerinden çıkan yangınların ormanlara sıçraması engelleniyor.

Önleme çalışmaları çerçevesinde, belirli gün ve haftalar için etkinlikler düzenleniyor, medya ve gönüllü kuruluşlarla işbirliği yapılıyor.

Ayrıca her yıl 21-26 Mart'ta kutlanan Orman Haftası'nda geleceğe yön verecek gençlerin ormancılık faaliyetleri ve yangınlar konusunda bilinçlendirilmesi sağlanıyor.

Bu yıl 3 Mayıs'ta gerçekleştirilen "Orman Benim" kampanyasıyla da vatandaşların yangınlara sebebiyet verecek atıklara karşı bilinçlendirilmesi hedeflendi.

Söndürme faaliyetleri

Orman yangınlarında başarıyı getiren en önemli faktör olarak, alevlerin erken görülmesi, ardından yangına hızlı ve etkin müdahale edilmesi görülüyor.

Türkiye, orman yangınlarıyla mücadelede, yangınların tespitine ve yönetimine yardımcı olmak için kameralar, İHA'lar ve yapay zeka destekli Karar Destek Sistemi kullanıyor.

Karar Destek Sistemi ile yangın çıkma olasılığı tahmin ediliyor ve orman yangınlarının olası nedenleri belirleniyor. Sistem, orman yangınlarının koordinasyonunda ve karar vermede yöneticilere destek oluyor.

Orman yangınlarının erken ihbarı veya tespiti için ülke genelinde 776 yangın gözetleme kulesi bulunuyor.

Buralarda ormanlar özellikle yangın mevsiminde 7 gün 24 saat gözetleniyor.

Gözetleme kulelerinin 184'ünde yapay zeka destekli yazılımlarla çalışan 368 kamera bulunuyor. Söz konusu kuleler ve 14 İHA ile ormanlar uzaktan izlenebiliyor ve yangın meydana geldiği an yetkililere haber veriliyor. İHA ve gözetleme kulelerini de katkısıyla yangına müdahale süresi 45 dakikadan 11 dakikaya düşürüldü.

Yetkililer söz konusu karar destek sisteminin de yardımıyla ekipleri olay yerine intikalini sağlıyor. Bu kapsamda 105 helikopter, 26 uçak, 5 bin kara aracı, 25 bin personel ve yaklaşık 120 bin gönüllü ile göreve hazır.

Yeniden ormanlaştırma

Orman yangını söndürüldükten sonra saha ölçümleri ve hasar tespiti yapılıyor. Ardından en kısa sürede yanan ağaçlar kesilerek sahadan kaldırılıyor ve toprakta gerekli hazırlıklar yapılıyor. Daha sonra yangından zarar gören alanlar uygun ormancılık tekniklerine göre yeniden ağaçlandırılıyor.

Kurum, zarar gören alanı en uygun ağaç türleriyle yeniden ormanlaştırırken, ağaç varlığını çoğaltmak ve vatandaşlara bu konuda bilinç aşılanması için 11 Kasım'ın "Milli Ağaçlandırma Günü" olarak kutlanmasına karar verildi. Bu yılki etkinlik kapsamında 5 milyon, 2019'dan bugüne kadar da yaklaşık 27,7 milyon fidan toprakla buluşturuldu.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre ağaçlandırma çalışmalarında Avrupa'da birinci, dünyada ise 4. sırada olan Türkiye, yine FAO'nun 5 yılda bir yayınlanan orman alanı verilerinde 2015 yılında 46. sıradayken 2020 yılında 27. sıraya çıkmış durumda.

Yangından zarar gören alanlar, anayasanın 169. maddesi gereği, yerinde yeniden ağaçlandırılırken, bu yerlerde başka çeşit tarım, imar faaliyetleri ve hayvancılık yapılmasına izin verilmiyor. (AA)

Türkiye genelinde 37 ilde ormanlara giriş yasaklandı

Orman yangınları bakımından yüksek risk taşıyan meteorolojik şartlar oluşması öngörüldüğü için Marmara'da 9, Ege'de 6, Akdeniz'de 9, İç Anadolu'da 6, Karadeniz'de 5, Güneydoğu Anadolu'da 2 ildeki ormanlara farklı tarihlarda giriş yapılamayacak.

15.06.2024

ORMANLARA GİRİŞ YAPILAMAYACAK İLLER

TEKNOLOJİ

Yapay zeka destekli "risk haritaları" orman yangınlarına erken müdahalenin rotasını çiziyor

Yapay zeka destekli "risk haritaları" orman yangınlarına erken müdahalenin rotasını çiziyor

AA muhabirinin Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Orman Genel Müdürlüğü'nden (OGM) edindiği bilgiye göre, her yıl orman alanlarının yok olmasına yol açan yangınlarla mücadelede etkin ve verimli bir risk yönetimi stratejisi büyük önem taşıyor.

Özellikle 2021'deki büyük orman yangınlarının ardından yangınlarla mücadele için yapılan çalışmalar daha da ileri taşınarak, çözüm için kalıcı adımlar atılması için harekete geçildi.

Bu kapsamda, OGM ve özel sektör işbirliğiyle orman yangınlarının önceden tahmin edilebilmesini ve yangın

bölgelerinde gerekli önlemlerin alınabilmesini sağlamayı hedefleyen dinamik "Yangın Risk Yönetimi Projesi" hayata geçirildi.

OGM'nin 2022 yılının ağustos ayında kullanmaya başladığı proje kapsamında, ilk etapta orman yangınlarının anatomisini anlamak ve veri temininin sağlanması üzerine çalışıldı.

Orman yangınlarını etkileyen ana faktörlerin belirlenmesi amacıyla literatür taramaları, küresel değerlendirmeler, akademisyenler ve ilgili makamlarla görüşmeler yapıldı.

Yangın riski tahmini için literatürdeki yapay zeka modelleri değerlendirildi ve model çalışmalarına başlandı. Geçmiş yangın verileri, yangını etkileyen dinamik ve statik faktörler gözetilerek farklı yapay zeka modelleri denendi.

Verilere göre güncellenerek daha doğru tahminler sunuluyor

Projeyle, meteorolojik veriler, bitki örtüsü, topoğrafya, nüfus yoğunluğu, kara yolları, enerji nakil hatları ve geçmiş yangın verileri gibi 14 farklı veri setinden 400'den fazla değişken kullanılarak "yangın riski haritaları" oluşturuldu. Geçmişteki yangınlar incelenirken lokasyon, tarih, alanın büyüklüğü, süre, kullanılan kaynaklar gibi veriler değerlendirildi. Meteorolojik verilerde, sıcaklık, nem, rüzgarın yönü ve hızı gibi faktörlere bakılırken, bölgenin bitki örtüsünde ağaçların türü, yaşı ve birbirine yakınlığı saptandı.

Proje kapsamında üç günlük yangın riski tahmini yapılarak, ilgili bölgelerde gerekli önlemlerin alınması için bilgi sağlanıyor. Yangın oluşmadan önce belirlenen bölgelerde önlem alınması mümkün hale gelirken, uygulamayla geçmiş yangınlar yüzde 80 doğrulukla tahmin edildi.

Yangın riski haritalama modelinin, değişen meteorolojik verilere göre günde iki kez güncellenmesiyle daha doğru ve güvenilir tahminler sunulmasına imkan sağlanıyor. Projenin ikinci aşamasında ise OGM kaynaklarının en uygun şekilde yangın bölgesine transferi için zaman ve yangın risk değerlerinin ön planda olduğu bir modele geçiliyor. Bu çerçevede yapılan etkili planlama sayesinde, yangın söndürme kaynaklarının en verimli şekilde kullanılması hedefleniyor. Yangın anında en hızlı şekilde, yeterli yangın söndürme kaynaklarının nereden yönlendirileceği, sistem tarafından OGM yetkililerine öneriliyor.

Türkiye'nin orman varlığının korunması için kritik rol oynayan projelerin sürekli geliştirilmesi ve güncellenmesiyle orman yangınlarına karşı etkin bir mücadele stratejisi oluşturulması için çalışmalar devam ediyor. (AA)

Fatih ÖZCAN

Orta Asya'dan Batı'ya (Maveraünnehir'e)

kayan Türk tarihi - 16

**Türk Orta çağının başlangıçları
(Önasya'da Türkler)**

Geçen haftaki yazımızda, birkaç yıldır süren Tapar'la Berkyaruk arasındaki iç savaştan bıkarak çareyi ülkenin yarısını Tapar'a vererek ve böylece kolektif bir yönetim oluşturarak fiilen bölünmeye gitmek zorunda kalan Sultan Berkyaruk yaraları sarmaya, huzur ve sükunu sağlamaya başladığı 10. yüzyılın sonlarına doğru Haçlı Seferleri'nin de başladığını, fırtına gibi gelen Haçlı ordularının kuzeybatı Anadolu'da 1097 yılında 1. Kılıç Arslan'ı yenerek İznik'i aldığını, güneye sarkarak aynı yıl içinde Antakya'yı da aldığını belirtmiş; Haçlı ordularının çekirge sürüleri gibi geçtiği yerlerde taş üstünde taş bırakmadığını, her yeri kan gölüne döndürdüğünü, 1099 yılında da Fatimilerden Kudüs'ü ele geçirdiğini yazmıştık.

Bu süreç içinde Türk-İslam toprakları üzerinde *Urfa Kontluğu*, *Antakya Prenslığı*, *Kudüs Krallığı* ve *Trablus Kontluğu* adında Hristiyan devletleri kuruldu.

BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ'NİN ÜÇ BÖLÜNECEĞİNİN İŞARETLERİ

Berkyaruk'un ilk dönemlerinde Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun, *Tutuş'un* temellerini attığı *Suriye Selçuklu Devleti*, *Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın* temellerini attığı *Anadolu Selçuklu Devleti* ve Berkyaruk ve kardeşlerince yönetilen *Büyük Selçuklu Devleti* olmak üzere üç bölüneceğinin belirtileri ortaya çıkmıştı.

Berkyaruk, kısa saltanatı boyunca hayatı savaşlarla ve hastalıklarla geçmişti. 1104 yılında hastalanarak öldü. Velihaht olarak tayin ettiği oğlu Melikşah 2. *Melikşah* olarak tahta geçti, adına Bağdat'ta hutbe okuttu.

Ancak 2. Melikşah'ın sultanlığını, 1103 yılındaki babası Berkyaruk'un savaşta yendiği halde savaş bıkkını olduğu için anlaşarak Azerbaycan'daki Sefidrud Nehri sınır olmak üzere devletin Azerbaycan, Diyarbakır, El cezire, Musul ve Suriye topraklarında sultan olarak tanıdığı amcası Tapar tanımadı. Bağdat'a yürüdü, sultanlığı ele geçirdi, adına hutbe okuttu. Melikşah'ın gözlerine mil çektirerek bertaraf etti. İsyan eden bazı hanedan üyelerini de altederek Selçuklu Devleti'nde 1105 yılında *Tapar Dönemi*ni başlattı.

Tapar, biadını bildiren Fars ve Huzistan Emiri *Çavlı Sakavu'ya* iktidar olarak Musul bölgesinin yönetimini de verdi. Ancak bölge aristokrasisiyle bölge emiri *Çökermiş Çavlı'yı* kabul etmedi. Çavlı çıkan savaşta *Çökermiş'i* yendi. Musul beyleri *Çökermiş'in* oğlu *Zengi'yi* idarenin başına geçirerek el altından, Melikşah'ın ölümü üzerine, babası Kutalmışoğlu Süleyman Şah'a karşılık rehin tutulduğu sultanlık merkezinden kurtularak Anadolu Selçuklularının başına geçen 1. *Kılıç Arslan'a* kenti teslim edecekleri haberini gönderdi. Bunun üzerine 1. Kılıç Arslan, 1107 yılında Çavlı ile Habur Nehri kenarında tuttuğu savaşta yenildi ve nehirde boğularak hayatını kaybetti.

Muhammed Tapar, 1118 yılında hastalığını yenemeyerek vakitsiz bir şekilde ölünce oğlu Mahmud tahta çıktı. Ama *Horasan Meliki Sancar*, bu emrivakiye karşı çıktı ve Mahmud ile 1119 yılında Save'de savaşa tuttu ve kazandı. Yeğenini affetti, ona evladı gibi baktı. Daha sonra da Mahmud'a Rey'in dışında bütün batı bölgelerini iktidar olarak verdi. Kendisi "*Sultanu'l-a'zam*" (en büyük sultan) unvanını aldı; Mahmud'a da "*Sultanu'l-muazzam*" (büyük sultan) unvanını verdi. Sonuç olarak "*1119 yılından itibaren, Selçuklu tarihinde Büyük Selçuklular ve Türkiye Selçukluları ile birlikte Irak Selçukluları da hanedanda yerini almıştır. Bu hanedanın ilk sultanı Sancar'ın yeğeni Mahmud kabul edilir.*" (*46)

Sancar dönemi Büyük Selçukluların son dönemidir. Sancar'la birlikte Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun büyük parçası da tarihe karışmıştır.

Sancar, batıdaki meseleleri hallettikten sonra doğuya yönelmiş, doğudaki Karahanlı, Gazneli, Kara Hitaylar, Harezmi Valisi Atsız meselelerine el atmıştır. Karahanlı ve Gazneli ülkesine yürüyerek Selçuklu hakimiyetini sağlamlaştırmıştır.

Sancar daha sonra, Cücenler (*Juan Juanlar-Avarlar*) tarafından Çin'den kovulan, dalgalar halinde batıya doğru ilerleyen, Karahanlı sınırlarına ulaşan, 1122 yılında başkenti Kaşgar olan Doğu Karahanlı hükümdarı Ahmed Han tarafından bozguna uğratılan ve sınır bekçisi olarak ülkenin doğu hudutlarına yerleştirilen, ülkede Karluk, Kanglı ve Oğuz isyanını fırsat bilerek Doğu Karahanlı topraklarını bir hamlede işgal eden *Kara Hitaylar* ve isyancı diğer Türk boylarını hizaya sokmuştur. 1141 yılında Harezmi Valisi isyancı Atsız'ı bastırarak yola getirmiştir.

DEVAM EDECEK

Not: Okuyucularımızın görüşleri bizim müşidimizdir. Eleştiri ve görüşlerinizi yazarsanız bu sayfada yayınlanır.

fatih.ozcan53@gmail.com

Kaynaklar

(*46) Hasan Akyol-Erol kara, age, s. 155-156

**Salda
Gölü'ndeki
küçük kıızı;**

**'Sosyal Medyacı'
kurtardı**

Şişme oyuncakla Salda Gölü'nde dalgaların sürüklediği küçük kız ölümün kıyısından sosyal medya içeriği çekmek için sahilde bulunan Gökhan Aslan kurtardı.

Kurban Bayramı'nın 3. günü, 9 yaşındaki Ayşe Sıla G., Salda Gölü'nde bindiği şişme oyuncak atın rüzgar ve dalgaların etkisiyle gölün ortasına sürüklenerek mahsur kaldı. Olayı gören vatandaşlar 112 Acil Çağrı Merkezi'ni arayarak yardım istedi.

Sağlık, jandarma ve AFAD ekipleri olay yerine sevk edildi, ancak küçük kıızı önce karavanıyla plajda tatil

yapan Gökhan Aslan kurtardı. Aslan, yanında bulunan kanosuyla 2 bin metre kürek çekerek kızın yanına ulaştı ve onu güvenli bir şekilde sahile getirdi. Kurtarma anları aksiyon kamerasıyla kaydedildi.

Ayşe Sıla G.'nin ilk müdahalesi sahilde yapıldıktan sonra Yeşilova Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı ve durumunun iyi olduğu öğrenildi. Gökhan Aslan, sosyal medya içeriği çekmek için orada bulunduğunu ve küçük kıızı gördüğünde hemen harekete geçtiğini belirtti.

■ HABER MERKEZİ

Yeşilova Orhaniye'de yıldırım yangını:

NEYSE Kİ CAN KAYBI YOK!

Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Orhaniye köyünde yıldırım düşmesi sonucu bir evde yangın çıktı.

Edinilen bilgilere göre bayramın 3.günü Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Orhaniye köyünde bir eve yıldırım düştü. Evde yıldırım düşmesinin ardından yangın başladı. İhbar üzerine olay yerine itfaiye, jandarma ve

sağlık ekipleri sevk edildi. Olay yerine gelen itfaiye ekipleri evde çıkan yangını söndürürken olayda şans eseri ölen ya da yaralanan olmadı.

Yeşilova Belediye Başkanı Okan Kurd ve CHP'li İl Genel Meclisi üyesi Serkan Yıldırım'da olay yerine gelerek yetkililerden bilgi olarak geçmiş olsun dilekelerini sundular. ■ E.S. TUNCEL

T.C. YEŞİLOVA ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNDEN ESAS NO : 2024/162 Esas KAMULAŞTIRMA İLANI

Davacı Karayolları Genel Müdürlüğü ile davalılar Ayşe Akiş, Ertan Aydoğan, Hüseyin Atıcı, Kamil Dede Atıcı, Nagihan Öz, Tülin Mıhçı, Ülkü Demirdöğen, Zerrin Aydoğan arasında mahkememizde görülmekte olan Kamulaştırma (Bedel Tespiti Ve Tescil) davası nedeniyle;

Dava konusu Burdur İli Yeşilova İlçesi Güney Köyü 400ada 10 parsel (Geldisi 3877 Parsel) sayılı davalılar adına kayıtlı taşınmazın 2942 sayılı Kanun gereğince kamulaştırma kararı verilen taşınmazla ilgili olarak mahkemece yapılan tebligat gününden itibaren 30 gün içinde kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda iptal ve adli yargıda maddi hatalara karşı davaların düzeltim davası açması, açılacak olan davada husumetin Karayolları Genel Müdürlüğüne yöneltilmesi, 30 günlük süre içinde kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda iptal davası açanların dava açtıklarını ve yürütmeyi durdurma kararı aldıklarını belgelendirmedikleri takdirde kamulaştırma işleminin kesinleşerek mahkemece tespit edilen kamulaştırma bedeli üzerinden taşınmaz malın kamulaştırmayı yapan idare adına tescil edileceği, mahkemece tespit edilen kamulaştırma bedelinin Burdur Yeşilova Ziraat Bankası Şubesine yatırılacağı, konuya ve taşınmaz malın değerine ilişkin tüm savunma ve delillerin dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 10 gün içinde mahkememize yazılı olarak bildirilmesi, aksi takdirde yokluğunda yargılamaya devam olunarak karar verileceği Kamulaştırma Kanununun 10. Maddesi gereğince ilan olunur. 28/05/2024

Resmi İlanlar www.ilan.gov.tr adresinde...

Basın No: ILN02050369

SIYASETİN EFSANE İSMİ; 'DEMİREL'

9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in vefatının üzerinden 9 yıl geçti

Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı İslamköy'de 1924'te doğan Demirel, ilköğrenimini doğduğu köyde, ortaokul ve liseyi ise Isparta ve Afyonkarahisar'da tamamladı.

İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesinden Şubat 1949'da mezun olan Demirel, 1950'de Elektrik İşleri Etüt İdaresinde memuriyete başladı.

Süleyman Demirel, 1948'de "Bir elmanın iki yarısını" dediği, babası Hacı Yahya Demirel'in yeğeninin kızı Nazmiye Demirel ile evlendi.

Bu süreçte, Elektrik İşleri Etüt İdaresince sulama ve elektrik konularında araştırma yapmak üzere ABD'ye gönderilen Süleyman Demirel, Türkiye'ye döndükten sonra 1953'te Seyhan Barajı inşaatında proje mühendisi olarak görev yaptı.

Başarılı çalışmalarıyla dönemin Başbakanı Adnan Menderes'in dikkatini çeken Demirel, 1954'te DSİ Genel Müdürlüğü'nde Barajlar Dairesi Başkanlığına, 1955'te ise DSİ Genel Müdürlüğüne atandı.

Eisenhower Vakfının bursiyeri olarak yeniden ABD'ye giden Demirel, yurda döndü ve askerliğini yapmak üzere 1960'ta genel müdürlük görevinden ayrıldı.

Demirel, 1962-1964 arasında serbest müşavir-mühendis olarak çalıştı, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde (ODTÜ) inşaat mühendisliği alanında ders verdi.

Boğaziçi Köprüsü'nün 1954'teki ilk projesini hazırlayan, ABD'nin uluslararası mühendislik ve müteahhitlik firması Morrison Knudsen'in Türkiye temsilciliğini üstlenen Demirel, bu görevinden dolayı bir dönem "Morrison Süleyman" olarak da anıldı.

"Türkiye'nin 12. Başbakanı oldu"

Süleyman Demirel'in, yarım asra yakın süren siyasi yaşamı 1962'de, Adalet Partisi Genel İdare Kurulu (GİK) üyeliğiyle başladı. Demirel, 28 Kasım 1964'te bu partiye Genel Başkan seçilmesinin ardından, kurulmasını sağladığı ve Şubat-Ekim 1965'te görev yapan koalisyon hükümetinde Başbakan Yardımcılığı ve Devlet Bakanlığı görevini üstlendi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) 10 Ekim 1965 genel seçimlerinde Isparta milletvekili olarak giren Demirel, seçimlerde Adalet Partisinin tek başına iktidar olması üzerine, Türkiye'nin 12. Başbakanı oldu.

Süleyman Demirel, 4 yıl süren bu hükümetten sonra 1969, 1970, 1975, 1977 ve 1979'da 5 kez daha hükümet kurdu.

"Siyasi yasaklar kalkınca DYP Genel Başkanı oldu"

Süleyman Demirel, 12 Eylül 1980'deki askeri müdahale üzerinden görevden uzaklaştırıldı ve 7 yıl yasaklı olarak siyaset dışı kaldı. 6 Eylül 1987'de yapılan halk oylamasıyla siyasi yasaklar kaldırılınca Demirel, 24 Eylül 1987'de Doğru Yol Partisi Genel Başkanlığına seçildi.

29 Kasım 1987'de yapılan genel seçimlerde Isparta Milletvekili olarak yeniden TBMM'ye giren Demirel, 20 Ekim 1991'deki seçimler sonrasında Doğru Yol Partisi ile Sosyal Demokrat Halkçı Partinin (SHP) oluşturduğu 49. Hükümet'te Başbakan olarak görev aldı.

TBMM tarafından 16 Mayıs 1993'te 9. Cumhurbaşkanı seçilen Demirel, 16 Mayıs 2000'de görev süresini tamamladı.

Kendi deyimiyle 6 kez hükümetten giderken, 7 kez de hükümet kurmayı başaran Demirel, 50 yaşında genel müdür, 40 yaşında parti genel başkanı ve bir yıl sonra da başbakan oldu.

Siyasete unutulmaz sözler kazandı

Demirel, 7 yıllık görev süresinde Çankaya Köşkü'nde sayısız kabul gerçekleştirdi, 125 ülkeye gitti, yabancı devlet başkanlarını Türkiye'de ağırladı, çok sayıda ili ziyaret etti. "Gaptırmam" dediği fötr şapkasıyla bütünleşen Demirel, aynı zamanda Türk siyasetine unutulmaz sözler kazandı. "Binaenaleyh" denildiğinde akla gelen tek isim olan Demirel'in, "Memlekette benzün vardı da biz mi içtik?", "Elektriğin komünisti olur mu?", "Dün dündür, bugün bugündür", "Yürümele sokaklar eskimez" sözleri de siyasi tarihin unutulmazları arasına girdi. Süleyman Demirel, 65 yıllık hayat arkadaşı Nazmiye Demirel'i 27 Mayıs 2013'te kaybetti.

Ankara'da 17 Haziran 2015'te, 91 yaşında hayata gözlerini yuman Demirel'in, siyasi hayatı boyunca okuduğu kitaplar, fotoğrafları ve kullandığı eşyalar, doğduğu İslamköy'de açılan Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi'nde sergileniyor. (AA)

9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel

Kendi deyimiyle "Altı kez kalktığı başbakanlık koltuğuna yedi kez oturan" ve 16 Mayıs 1993'te Türkiye Cumhuriyeti'nin 9. Cumhurbaşkanı seçilen Demirel, renkli kişiliğiyle tanınıyordu

- 1924** Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı İslamköy'de doğdu
- 1949** İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesinden mezun oldu
- 1950** Elektrik İşleri Etüt İdaresinde memuriyete başladı
- 1953** Seyhan Barajı inşaatında proje mühendisi olarak görev yaptı
- 1954** Boğaziçi Köprüsü'nün ilk projesini hazırladı
- 1955** DSİ Genel Müdürlüğüne atandı
- 1962** Adalet Partisi Genel İdare Kurulu (GİK) üyeliğiyle siyasi yaşamı başladı
- 1962-1964** Serbest müşavir-mühendis olarak çalıştı. ODTÜ'de inşaat mühendisliği alanında ders verdi
- 1964** 28 Kasım'da Adalet Partisi Genel Başkanlığına seçildi
- 1965** Başbakan Yardımcılığı ve Devlet Bakanlığı görevini üstlendi
- 1965-1969** Türkiye'nin 12. Başbakanı oldu
- 1969-1979** 1969, 1970, 1975, 1977 ve 1979'da 5 kez daha hükümet kurdu
- 1980** 12 Eylül askeri müdahalesiyle görevden uzaklaştırıldı
- 1987** Siyasi yasaklar kaldırılınca Doğru Yol Partisi Genel Başkanlığına seçildi
- 1991** 49. Hükümet'te Başbakan olarak görev aldı
- 1993-2000** 9. Cumhurbaşkanı olarak görev yaptı
- 2015** 17 Haziran'da Ankara'da hayatını kaybetti